

Næringskomiteen
Stortinget

25. oktober 2022

Høringsinnspill:

Representantforslag om bedre dyrevelferd ved hundeval – dokument 8:265 S (2021-2022)

Ser frem til kommende forskrift om avl, og understreker behovet for mer forskning på hundehelse

Norsk Kennel Klub (NKK) er alle hundeeiernes organisasjon. Vi er stolte av å representere interessene til over 1,2 millioner nordmenn som lever med hund i husstanden – fra valpekjøpere og erfarne oppdrettere til alle som driver med jakt, sport og trening av hund. Vår viktigste jobb er å ivareta hundens og hundeholdets interesser i Norge.

I nesten 125 år har NKK arbeidet målrettet og dedikert for å fremme godt hundehold, registrert, ansvarlig og kunnskapsbasert avl, og positive aktiviteter for alle hunder og hundeeiere. Alle våre frivillige bruker tid og store ressurser på helsearbeid og utvikling for de mer enn 250 hunderasene vi registrerer i Norge. Å ta vare på hunderasene våre er avgjørende for alle som jobber med eller lever for hund. Uten ansvarlig og organisert avl får vi ikke hundene vi kjenner i dag, hunder med egenskaper tilpasset den bruken hundene er ment for, enten det er familiehunder eller arbeids-/tjenestehunder. Ansvarlig og organisert avl er et ansvar som forplikter, og det skal vi levere på. For hundene og hundeholdets beste, slik at hunden kan ha en naturlig, ønsket og lykkelig plass i vårt liv.

Derfor har vi i NKK klare etiske regler som oppdretterne våre forventes å følge, og vi arbeider for strenge lover, regler og forskrifter for alle som driver med avl av hund. I dag anslås det at i overkant av halvparten av hundene som fødes i Norge avles innenfor NKKs systemer, med krav om registrering, dokumentasjon og helsetester. Det innebærer at en stor andel av norske hunder avles uregistrert – uten særskilte krav som ivaretar avlsdyrene eller stiller krav til at deres helsesituasjon er undersøkt og dokumentert.

Forskriftsarbeidet som pågår, er viktig for dyrevelferd for hund

De nye forskriftene som Landbruks- og matdepartementet (LMD) har bestilt fra Mattilsynet ("Forskrift om identitetsmerking og registrering av hunder" og "Forskrift om avl av hund"), vil endre dagens situasjon, og demme opp for kynisk og uregistrert avl. Forskriftene vil også gjøre det

Besøksadresse:
Nordåsveien 5
1251 Oslo

Postadresse:
Postboks 52 Holmlia
1201 OSLO

Sentralbord: 21 600 900

Organisasjonsnummer: 937 125 577 MVA
Kontonummer: 1600.40.39983

*Hund til
nytte og glede*

enkler å oppdage og forhindre hundesmugling og uetisk avl. NKK ser frem til at den uregistrerte, ikke-helsetestede, udokumenterte og uorganiserte avlen nå skal få klare rammer. Vi mener dette er det beste tiltaket for å sikre bedre dyrevelferd for hundene våre i fremtiden.

NKK er glade for at det politiske miljøet, i dette tilfellet ved Venstres Thorsvik og Bjørlo, er opptatt av arbeidet som gjøres hos LMD og Mattilsynet, og ser viktigheten av en bedre regulering av hundeavl i Norge.

Samtidig stiller vi oss undrende til at representantforslaget retter seg mot den delen av hundeavlen som allerede er regulert gjennom regler og rutiner, dokumentasjon, registrering og helsetester. Vi er også forundret over at representantene foreslår konkrete tiltak som etter vår vurdering ikke er gjennomførbare for hundeavlen i Norge i dag.

Det vises i representantforslaget til en *ikke rettskraftig* dom fra Oslo tingrett, som er anket, og nylig behandlet i Borgarting lagmannsrett. Kjennelse foreligger ikke. Lagmannsretten skal bl.a. vurdere hvorvidt dyrevelferdslovens avlsparagraf (§ 25) skal gjelde på rasenivå. Vi i NKK mener en regulering av hundeavl på rasenivå medfører flere spørsmål enn svar, og at et slikt forbud ikke er veien å gå for å sikre ansvarlig avl og bedre helse for hundene våre. Denne oppfattelsen deler vi med Mattilsynet. Et vitenskapelig kryssavlsprosjekt vil for eksempel ikke være mulig, dersom det involverer raser som er forbudt. Et forbud mot en eller flere raser vil heller ikke treffe den uregistrerte avlen.

NKK stiller seg bak, og mener det er et sentralt premiss, som representantforslaget sier i punkt 6 – at regler for avl må gjelde for både rasehunder og blandingshunder, og uavhengig av hvor mange kull oppdretter får i året. Vi mener også at Mattilsynets forslag om å legge til grunn et krav om at oppdrettere skal være tilknyttet et avlsprogram er en bedre løsning enn å legge konkrete avlsverdier og/eller egenskaper inn i forskriften. Etter nærmere 50 år med sterkt helsefokus i hundeavlen, er vår erfaring at et avlsprogram må være et levende dokument, der ny kunnskap, forskning, problemstillinger og løsninger fortløpende kan innarbeides. Å legge konkrete inn i en forskrift vil kunne begrense en stadig utvikling av helsetesting, screening og forbedring av avlen.

Når det gjelder dokumentets forslag til bruk av avlsverdier for egenskaper, er dette noe som allerede benyttes innenfor den registrerte og organiserte raseavlen i dag på egenskaper der beregning av slike avlsverdier er mulig. Avlsverdier kan være et nyttig verktøy i avlsarbeidet, gitt at visse forutsetninger er på plass. For at en avlsverdi skal kunne fastsettes hos et individ, kreves det at egenskapen som måles er arvelig, at arvbaheten er kjent, og at måling av egenskapen kan kvalitetssikres med klare definisjoner av hva som inkluderes i målingen og fastsatte kriterier for hvordan egenskapen skal måles. I tillegg må egenskapen måles under disse forutsetningene og kriteriene hos en stor nok populasjon, slik at målingen faktisk har en avlsmessig verdi (derav ordet "avlsverdi"). Hos produksjonsdyr (f.eks. storfe, svin, sau og fjørfe) er bruk av slike estimerte avlsverdier både velkjent og velbrukt i avlsarbeidet, da de fleste av forutsetningene for beregningen av slike avlsverdier er til stede i slike produksjonsdyr-populasjoner. Dessverre er det per i dag svært få egenskaper som tilfredsstiller alle disse forutsetningene hos hund. Hoftelddsdysplasi (HD) hos hund er et unntak, blant annet fordi dette er en kjent egenskap som har vært målt under helt klare og fastsatte kriterier i flere tiår hos store deler av den norske hundepopulasjonen. HD er en av egenskapene Norsk Kennel Klub allerede beregner avlsindekser på, nettopp fordi dette er en av få egenskaper som tilfredsstiller alle forutsetningene gitt over.

Behov for mer forskning på hundehelse

Som vi har spilt inn i både høringsrunden til den nye dyrevelferdsmeldingen og statsbudsjett, er

det behov for mer vitenskapelig kunnskap om norske hunders helse. Dersom målet er å få på plass for eksempel flere avlsverdier for hund, må det stilles forskningsmidler til rådighet. Det er også avgjørende for at NKK som avlsorganisasjon skal kunne oppfylle kravene i ny forskrift om hundeavl. Det kan være store forskjeller i både hunderaser, populasjoner og sykdommer fra land til land. Til tross for dette forsøkes det svært lite på norske hundepopulasjoner. Når hunden er en så viktig del av nordmenns liv, er det et tankekors at det mangler offentlige midler til forskning på hund.

NKK håper derfor at næringskomiteen ser på muligheten for å tilgjengeliggjøre midler til forskning på avl av hund når de vurderer hvordan de best kan bidra til bedre dyrevelferd ved hundeavl. Komiteen bør se på midler både til forskningsprosjekter for å kartlegge arvbarhet av en rekke egenskaper, og hvordan man kan observere og registrere disse. Det vil gi oss som samfunn viktige verktøy for å avle stadig friskere hunder, som spiller sammen med den nye forskriften om avl av hund.

Inseminering – et verktøy for avl og dyrevelferd

Når det gjelder forslaget punkter om naturlig paring og inseminering understreker vi at det er flere gode grunner til å bruke inseminering i registrert, ansvarlig hundeavl, på lik linje som det benyttes i utstrakt grad hos produksjonsdyrene våre. Alle hunder skal være i stand til å pare naturlig. Inseminering er likevel et viktig og nyttig verktøy som blant annet bidrar til å vedlikeholde og utvide genpoolen for å redusere risikoen for begrenset genetisk variasjon. Metoden gjør det mulig å benytte sæd fra hannhunder i utlandet, hannhunder fra tidligere generasjoner (frossen sæd fra avdøde hunder) og hunder som på ulike måter kan tilføre den norske populasjonen viktige egenskaper. Inseminering benyttes likevel først og fremst av praktiske årsaker, og det er også smittereduserende årsaker til at metoden er utbredt. Inseminering reduserer faren for overføring av sykdom mellom hunder i forbindelse med paring. I tillegg elimineres faren for at hunder fører med seg smitte i forbindelse med transport over landegrensene. Endelig er det ikke ønskelig i et dyrevelferdsmessig perspektiv å transportere hunder over lengre avstander kun fordi de skal pare naturlig. Inseminering er altså ikke utbredt først og fremst fordi hundene ikke er i stand til å pare naturlig, men fordi det er et nødvendig avlsverktøy for å ivareta genetisk variasjon og begrense transporten med levende dyr.

NKK oppfordrer alle til å kjøpe valper som er registrert med stamtavle og helseopplysninger. På den måten kan vi forebygge uorganisert, useriøst og kynisk oppdrett. Samtidig kan vi systematisk og kunnskapsbasert avle frem stadig friskere hunder med forutsigbare egenskaper – generasjon for generasjon.